

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

—
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Administrarea talentelor.

Aurul ce zace în miezul pământului sau în alvile râurilor, numai atunci se poate valoră, dacă se ridică la suprafață și se curăță de zgură. Talentele iară așa. Poate să aibă un popor foarte multe capacități, dară dacă vieța acestuia așa e întocmită, că capacitățile nu se pot ridica la suprafață, ele tot atâta numără ca și când nu ar fi existat de loc. Noi din nefericire suntem un popor la care se îngroapă cele mai multe talente în întunec și în mizerie.

Că, câte talente perdem noi anual, și prin căsă un *capital intelectual și moral* as'ar putea vedea foarte ușor, dacă domnii preoți și învățatori și-ar lua ostăneala și ar compune anual, în fiecare sat, lista băieților capacitați și cu bune purtări din școala poporală. Atunci am putea să ne convingem cât aur zace la noi în țărână.

Pentru oricare neam din lume, dar mai ales pentru noi, nu poate fi un lucru indiferent, ca oare pătura conducătoare a poporului, inteligența o formează oameni dotați dela natură anume pentru acest scop, cu darul capacității ori ba.

La noi de regulă oamenii bogați toți își studiază băeții fără considerare, că au talent ori ba. Dacă bunul Dumnezeu ar fi pus în tot cazul în unul și acelaș loc bogăția și talentul alătura, atunci nu am avea nici un motiv să ne plângem. Viața de toate zilele ne arată însă contrarul, că talentul numai în rari cazuri are și bogăție, mai adeseori însă e sărac rece. Ce sunt pentru un individ ochii, tot aceiași sunt pentru un neam talentele. Pentru un individ nu este un lucru indiferent că are unul sau doi ochi, așa și pentru un neam întreg nu e fapt fără importanță ca numai un talent al lui să ridica, iară 99 pier. Un neam prin oamenii săi capacitați vede, aude și lucră așa, că e prea evident, că, cu cât mai mulți oameni talentați va avea în frunte cu atât va progresa mai bine. Dacă soarta e oarbă și aruncă talentele în sărăcie, noi trebuie să le vedem și să le scoatem de acolo la lumină. Ce folos poate avea un neam dacă toți fiii lui, care cum l-a lăsat Dumnezeu, studiază și chiar acela, care ar fi meritat în urma capacității și a însușirilor sale su-

fletești să studieze a rămas acasă. *Chiar mintea originală, chiar sufletul ales a rămas în satul său să sape cartofii și cucuruzul.* Câți deslegători de noduri gardiane, câte minți strălucite și inimi alese rămân la noi în pulberea sură a satelor pentru că societatea nu i-a desgropat și nu i-a adus la lumină

Ori cât s'ar susține, ca neamul nostru mai întâiu trebuie să se îmbogățească ca să se poată feri în lume e o greșală. Aburele și electricitatea au îmbogățit lumea; prin acestea două puteri naturale omul poate să exploateze comori neînchipuit de mari din pământ, *dar toate acestea nu s'ar fi putut face dacă nu ar fi venit mai întâiu tot ntele, cari au iscodit prin mințile lor strălucite însușirile aburelui și ale electricității.* Punerea în praxă în serviciul omului au fost apoi ușoare. Mai întâiu să ne desgropăm talentele din popor toate și să le folosim, căci apoi progresul va veni dela sine.

Rădicarea unui popor nu se poate face prin transplantarea unei culturi superioare a altui neam în sânul său. Transplantarea culturii însă nu o pot efectua oamenii de duzină, ci oamenii de talent.

Japonezii, poporul din extremul orient, prin aceia s'au înălțat și se înalță, că a năpădit cele mai celebre universități ale Apusului cu sumedenie de studenți capacitați. Aceștia întorcându-se apoi în țara lor au curățit și au reformat toate stările bătrâne. Descântătorii de acasă cari de 20-30 ani vind tot aceiași marfă spirituală învechită, fără considerare că lumea a dat înainte, și s'a schimbat, trecând la ordinea zilei peste înțelepciunea de demult nu pot să mântuiască lumea. Neamul nostru are lipsă de o inteligență nouă, modernă, sânguincioasă, plină de idealism și de dor de înaintare. Inteligența aceasta trebuie să se recruteze în primul rând din toți oamenii noștri *de talent fie ei bogați ori săraci, tineri ori bătrâni.*

Să ne înmulțim stipendiile! Societatea noastră să jertfească bunuri materiale în măsură mai mare ca să putem ajunge în aceea situație fericită, ca nici un talent al nostru, nici un suflet mare, să nu mai rămână în țărână, ci să strălucească în fruntea neamului nostru.

Să nu lăsăm ca nezul social și paradele să domineze vieța noastră spirituală, ci duhul nea-

mului, care să pună pe fleștecare în acel loc pe care îl merită de fapt. Să-i acordăm fiecărui talent al nostru puțința să se desvolte și să muncească pentru folosul nostru al tuturor prin aceea că îi dăm pâine și sare. *Să ne investim banii noștrii în primul rând în cultură, pentru că numai și numai prin cultură ne putem și noi feriți cum s'au fericiți și alte neamuri.*

Biserica noastră, maica noastră cea bună, să înceapă o acțiune puternică în sânul credincioșilor ei, de a mări stipendiile pentru studiarea copiilor săraci și talentați. Poporul nostru drept credincios jertfește cu drag pentru scopuri culturale, numai să fie cine să-l însușească și să-l lumineze. Sfânta biserică ar fi mai chemată să facă lucrul acesta; să ieie în mână administrarea talentelor, care formează chestiunea noastră de viață.

Dumnezeu în ziua primă a făcut lumina și a împrăștiat întunerecul așa și nu neam înainte de toate să facă lumina prin creșterea și studiarea tuturor talentelor lui. Deie bunul Dumnezeu să fie așa!

Z-ro

Predică pentru soldați.

De: Eugeniu Muntean, preot militar.

„Fii credincios până la moarte,
și-ți voi dărui cununa vieții.

— Apoc. c. 2. v. 10 —

Dintre toate bunurile pământești, dintre toate averile pământești cea mai scumpă și mai prețioasă ne este viața, ea ne este mai presus de toate. Am avut și avem prilej în fiecare zi să observăm, că pe acest pământ nimenea nu iubește nimic mai mult, decât pe sine și viața proprie!

Și nu numai cei avuți și puternici, nu numai cei tari și sănătoși, ci chiar și săracul care întru sudori își câștigă și cu lacrimi amestecată își mănâncă pâinea sa; chiar și robul al cărui suflet este măhnit și întristat; chiar și moșneagul, gârbovit de mulțimea anilor: toți de o potrivă își iubesc viața, toți se tem de moarte și caută mijloace dorind a-și mai prolunga anii vieții.

Cine nu știe povestea atât de cunoscută despre un biet bătrân sărac și neputincios, care gemând sub sarcina cea grea a lemnelor, ce însuși fu nevoit a-și aduce din pădure și ne mai putând purta povara îmbrânci în mijlocul drumului la pământ și suspinând întru amărăciunea sufletului său își rugă moartea ca să scape de năcazurile acestei vieți; dar ivindu-i-se moartea în acelaș minut și provocându-l să-i urmeze, deoarece o a poftit, el înspăimântat și cuprins de fiori la vederea ei li răspunde bâlbâind, că nu de aceea a poftit-o ca să-l ducă din această lume, ci pentruca să-i ajute a-și pune din nou sarcina pe umerii săi obosiți.

Aceasta iubire și alipire ce o arătăm către viață, este născută în firea noastră omenească, ni-a plantat-o ziditorul nostru Dumnezeu după cum zice și prorocul

Ezechiel: „Dumnezeu nu voește moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu“.

Dei avem datorință sfântă, ca acest bun neprețuit, viața, să ni-o cruțăm, apărăm și susținem. Și pentruca să putem lucra cu succes în privința aceasta, e de lipsă se examinăm cazurile, în care ne-am putea primejdui viața și în urză să cercetăm, nu cumva ne-am vedeă uneori îndatoruți a ne și jertfi viața pentru atari scopuri mai înalte, ce ar urmări Dumnezeu cu noi?!

Cumcă nu ne putem apăra pentru todeauna a de influența ce o are asupra noastră moartea, care după cuvântul apostolului „este cel din urmă și mai aprig dușman al vieții noastre“ se vede din sfânta scriptură că zice: „tot omul e dator să moară odată; pentru că este pământ și în pământ se va întoarce“; însă nu arareori se întâmplă, de omul însuși din a sa proprie vină înțește apropierea morții și astfel își scurtă anii vieții, și aceasta este a se considera de foarte mare păcat; fiindcă este în contra voiei lui Dumnezeu, după cum am văzut din cele espuse mai sus. Un învățat a zis, că mai mulți oameni mor din vina lor, decât de sabie!

Pricinile sau izvoarele din cari își atrag oamenii moartea sunt mai multe, nenumărate. Unii își scurtă firul vieții din negrijă sau din inredere prea mare în puterile lor, din desmerdări și în urma unei vieți desfrânate; mulți iarăși devin jertfa scumpetei și a lăcomiei; mulți însă își scurtă viața din nepricepere, din lipsa de ajutor doctoresc sau a mijloacelor materiale: din sărăcie; alții își causează moartea prin silințe prea mari la muncă; mai poate preveni moartea și din întristare căci „întristarea săbește puterea“ zice Sirach la c. 38 v. 16; apoi în sfârșit și din necumpăt în mână are și beutură. Cu un cuvânt moartea, după zisa unui medic, provine din o mie și una de pricini!

Partea cea mai mare din pricinile acestea stă în puterea omului de a le delătura sau micșora, pe când alte soiuri de morți mari, estensive, precum sunt diferitele boale epidemice sau iviri ale naturii a le delătura nu stă în puterea noastră, ci sunt a se privi mai ales ca niște semne de dojană din partea lui Dumnezeu.

Ce să zicem însă de răzbecele, în cari mii și mii de vieți își află sfârșitul pe câmpul sângeros? Desigur și acestea stau sub supravegherea atotputernicului Dumnezeu.

Afară de cele înșirate, creștinii din veacurile celor dinlău mai erau expuși încă unui solu de moarte îngrozitoare: goanelor ce ridicau asupra lor păgânii.

Istoria ne spune, că toate ideile și eugelările mari și profunde, toate lucrurile mărețe, cari au produs schimbări în lume și în năravurile oamenilor, că toate acele învieri au trebuit să se rescumpere cu jertfe mari. Dar nici una din schimbările sau evoluțiunile ce s'au petrecut pe acest pământ, nu au pretins atâtea jertfe, nu au zugrumat atâtea vieți de om, ca și ivirea și răspândirea religiei creștine!

Intemeietorul legii creștinești, dl nostru I Christos a făcut însuși începutul punându-și ca păstorul cel bun sufletul său pentru oi.

Lui i-au urmat învățăceii săi având și ei acelaș scop, dar și împărțându-se de aceeași soarte, după cum li-a fost prorocit învățătorul lor zicând: „bavevă vor pre voi păgânii și vă vor prigoni predându-vă la sinagoge și în temnițe, și cându-vă înaintea împăraților și domnilor pentru numele meu . . . și pe unii dintre voi vor omori“. (Luca c. 21).

Apostolilor le-a urmat ceata cea număroasă a mucenicilor. Cât sânge v'a fi stropit grădinile lui Dumnezeu împăratul și a urmașilor sei precum și străzile Romei,

sau începând dela întâiul mucenic și arhidiacon Stefan până pe timpul lui Dioclețian sub care și-a dobândit și sfântul Mare mucenic George cununa mucenice!

Dar toate opintirile și încercările păgânismului de a nimici creștinătatea au fost zadarnice. Iată ce zice Sulpitiu, un scriitor de pe acelea timpuri: „Nici când zice el, și prin nici o oștire nu a fost pământul așa pustiit, și noi nici când nu-am biruit cu atâta serbătoare, ca în vremea aceasta, în care cei bătuți în 10 ani au rămas nebiruiți“. — Astfel de vitejie și statornicie numai la creștini s'a putut vedea.

În acele timpuri a trăit și s. marele mucenic George, care se trăgea din neam strălucit și slujea ca ostaș viteaz în oastea împăratului.

Acest luptător curajos avu îndrăsneala a propovădului în public pe Christos căruia îi slujea în inima sa și încă tocmai pe când focul goanei ardea mai înflăcărat și mânia împăratului era mai tare aprinsă și cu înverșunare pornită asupra creștinilor.

Îndeșert se încearcă păgânii să-l amăgească pe sf. George cu făgăduieli și mai pe urmă cu amenințări, el avea înaintea ochilor sei cuvintele apostolului Pavel, care zice: „Cine ne va despărți pe noi de dragostea lui Christos? năcazul, au îmbulzeala, au goane, au foametea, au golătatea, au primejdia, au sabia?... Curajul neînfrânt, cu care a apărat sf. George adevărurile religiunii creștine, mărturisirea cu statornicie a credinței în Christos au adus pe mulți păgâni la cinstirea cea adevărată alui Dumnezeu, dar în același timp au atârnat și mânia slujitorilor idolești.

Minunile ce le făcea el, în unii deșteptă uimire, în cei răi turburare.

În sfârșit sub muncile cele mai crâncene și îngrozitoare își dete viața aceasta pământ ască în schimb pentru cea cerească, urmând astfel cuvintele Mântuitorului, care zice: „Celce va vrea să-și țină viața, o va pierde; iar celce își va perde viața sa pentru mine, acela își va ține“.

Iată aici un caz, în care datorința ce o avem către viață se ridică prin datorința cea mai mare ce o avem față cu Dumnezeu, față cu sufletul nostru; căci „ce va folosi omului de va debândi lumea toată, iar sufletul său îl va pierde, sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?...

Sfântul George a urmat acestei sfătuirii a Mântuitorului nostru Christos. „El a fost credincios apărător al adevărului până la moarte“. El prin statornicia în fapte bune și-a căutat mărirea, cinstea și nemurirea; pentru aceia a și dobândit cununa muceniceii, cununa veșnicei vieți.

Un sfânt părinte zice: „Trebuie să ne străduim a urmă acelora, întru ale căror serbători ne bucurăm“. Să urmăm deci și noi pe mucenicul George în credință și în fapte.

Și deși suntem datori să ne cruțăm viața atât în interesul nostru cât și în al altora, cari sunt avizați la ajutorul nostru; totuși când cere lipsa, pentru credință și patrie, trebuie să fim gata a o jertfi, mai ales atunci, când prin moartea noastră putem aduce altora mai mare folos, decât nouă înșine pagubă!

Să nu ne abatem nici prin amăgiri nici prin amenințări dela calea cea adevărată, ci să fim statornici ca și marele mucenic George, căci „celui credincios și statornic i-v'a dăruit Dumnezeu cununa vieții veșnice“, zice apostolul Ioan în Apocalips.

Chiar și în aceasta lume omul cu caracter, cu

statornicie și rezolut la orice lucru bun este bine văzut, cinstit și respectat de ceilalți oameni.

Să nu desnădăjduim însă nici atunci, când după cea dintâi încercare făcută ne lovim de pedeci; să nu ne sfim nici de năpăstuirii, ce doar ne-ar veni asupra ne; căci aurul prin foc se lămurește, iar omul prin suferințe și năcazuri!

— Astfel a fost religiunea creștină, la început neînsemnată și nebagată în seamă, dar iată că astăzi putem zice despre luptătorii creștini și propovădătorii religiunii lui Christos, că „în tot pământul a eșit vestirea lor și până la marginile lumii graiurile lor!“

Într'acest chip urmând și noi statornicia vechilor creștini, vom cinsti totdeauna și memoria sf. marelui mucenic George și ajungând la sfârșitul vieții noastre vom putea și noi să zicem cu apostolul Pavel: „luptă bună m'am luptat, lucrul am săvârșit, credința am păzit“, iar stăpânul nostru Dumnezeu va zice: „bine slugă bună și credincioasă, peste puțin ai fost credincios, peste multe te voi pune, întră întru bucuria Domnului tău! Amin.

Temesvár—Timișoara în Iunie 1917.

CRONICA.

Catedra noastră preparandială. În concursul, ce se publică în organul nostru oficial pentru o catedră dela preparandie, s'a strecurat greșeala, de a se fi indicat la beneficiu șase, în loc de cinci cvincvenale. Rectificăm deci, pentru orientarea eventualilor recurenți.

Orașe pustiite. Din San Salvador (America centrală) vine știrea telegrafică, cumcă întreg orașul, cu 60.000 de locuitori, e pustiit cu desăvârșire, în urma unui cutremur groaznic de pământ, ori a unei izbucniri vulcanice. O altă telegramă sosită mai târziu, spune apoi, că și alte șase orașe sunt tot așa de pustiite, și că într'un teritor de 30 kilometri e nimic și tot ce a putut produce mâna omenească. Omenii locuiesc pe strade și în parcuri. Marea nenorocire a fost provocată, cum s'a spus, ori de un cutremur de pământ, ori de o izbucnire neașteptată vulcanică, pentru că orașele pustiite se află la poalele unui munte.

Cât grâu se face într'un an în toată lumea? În Franța se produc la 100 milioane hectolitre grâu pe un an; în Rusia și Austro Ungaria 64 milioane, în Italia 41, în Germania 32, în Anglia 20, în Spania 26, în România 24, în Bulgaria și Turcia Europeană câte 19, în Serbia 3, în Belgia și Olanda câte 7, în Grecia 2, în Danemarca și Svedia câte 1½, în Statele-Unite din America 135, în Canada 12, în Australia 23 și în India 94 milioane hectolite de grâu. Cu totul 680 mil. hl.

Frecvența universităților austriace. În semestrul de iarnă al anului școlar 1916/17 s'au înscris la universitatea din Viena 3040 de studenți și studente. (Din aceștia la facultatea de medicină au fost 581 studenți și 516 studente). Toate șapte universitățile austriace, adevă în Viena, Innsbruck, Graz, Praga (cu o universitate germană și cu una cehă), Lemberg și Cracovia, s'au înscris cu totul 11.567 studenți și studente. Aceste din urmă în număr aproape de 1200.

Nr. 99 F. G.

Dela fundațiunea Gozdsu.

Apel.

În temeiul concluzului Nr. 7. pct. 3. din ședința dela 17/30 Martie a. c. a reprezentanței fundațiunii Gozdsu, toți bursierii acestei fundațiuni aflători în serviciu militar, sunt recercați a notifica biroului fundațiunii meritele ce și le-au câștigat pe câmpul de luptă, — întrucât acele au fost recunoscute prin distincții din partea Majestății Sale regelui nostru, respective din partea forurilor militare competente.

Întrucât vre-unul din bursieri a murit moarte vitejească pentru apărarea tronului și a patriei noastre, rudeniile sunt pofute a încunoștința despre aceasta cancelaria fundațională, înaintând aici și documente vrednice de credință despre trecerea lor glorioasă din această viață.

Părinții, respective aparținătorii stipendiștilor, cari intrând sub drapel și ajungând în prinsoare nu sunt în situația de a se putea justifica, sunt datori a face cunoscut faptul acesta cancelariei fundaționale.

În genere, fiecare bursier aflător în serviciu militar e îndatorat a arăta, că din cauza intrării la armată nu poate continua studiile, ca astfel biroul fundațiunii să aibă deplină orientare asupra stării fiecărui bursier și să se poată lua măsurile necesare pentru acordarea bursei la anul de voluntar.

Întrelăsarea acestei îndatoriri se va considera ca neglijență din partea bursierilor, cari și de altcum sunt datori să notifice la sfârșitul fiecărui an școlar în termen legal sporiul în studii, iar dacă din anumite cauze nu cercetează prelegerile, au datorința de a le arăta, căci neglijența poate avea ca urmare sistarea stipendiului.

Răspunsul la acest apel se așteaptă până la 5 August st. n. a. c.

Nagyvárad (Oradea-mare), în 1/14 Iunie 1917.

Biroul Fund. Gozdsu.

Nr. 100 F. G.

Concurs.

Pentru conferirea de burse din fundațiunea Gozdsu pe anul școlar 1917/18, la universități, facultăți, școale superioare, școale militare și școale medii, se publică următorul concurs:

1. Concurentul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notarul public:

a) că este fiu de cetățean ungar și aparține bisericii ortodoxe române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezaților, provăzut cu clauzula parohului concernent, că și de prezent aparține bisericii greco-orientale române:

b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public de învățământ din patrie, spre care scop studenții dela școalele medii să prezinte atestatul școlar despre sporiul în studii în anul școlar 1916/17, iar cei dela facultăți și universități indicile despre toate semestrele ascultate până acum:

c) că averea proprie și a părinților nu e deăduns să acopere toate cheltuielile împreunate cu studiul, spre care scop să producă atestat dela direcția politică concernentă. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și să fie cbsburise de protopresbiterul concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, — să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală în decursul intervalului de timp când n'a cercetat studiile.

3. Concurentul să arate în petițiune specialitatea la care, și locul unde voiește să continue studiile, precum și aceea, dacă folosește și altă bursă.

4. Doi frați nu pot beneficia în acelaș timp de bursă și din motivul acesta nici un petent, care e frate cu vre-unul din bursierii actuali ai fundațiunii, nu va fi împărțășit de stipendiu.

5. Bursele pentru străinătate se acordă numai pe lângă obținerea concesiunii ministeriale.

6. Petițiunile defectuos instruate sau sosite după termen, nu vor fi considerate.

7. Concurentul să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

8. Petițiunea instruată cu toate documentele sus-amintite este a se adresa către reprezentanța fundațiunii Gozdsu și a se trimite la cancelaria fundațională, de prezent în Nagyvárad (Oradea-mare), Strada Beöthy Ödön Nr. 9. — până la 23 Iulie/5 August a. c.

9 Spre orientare se obsearvă, că din fundațiunea Gozdsu numai tineri pot beneficia de burse, deci petițiunile elevilor nu vor fi luate în considerare.

Toți bursierii actuali sunt pofțiți ca până la 2/15 Iulie a. c. să arate rezultatul studiilor din anul școlar 1916/1917, căci altcum li se va sistă bursa, respective ajutorul de care au beneficiat până acum.

În adresa de justificare să se arate numărul rezoluțiunii prin cari li s'a votat bursa pe anul școlar trecut.

Bursierii aflători în serviciu militar sunt recercați a produce pe lângă indexul respective atestatul despre studiile făcute până acum, — și atestat de serviciu dela autoritatea militară concernentă din care să se facă evident timpul petrecut la armată, deci nu e destul dacă se constată, că de prezent sunt în serviciu militar, ci e necesar să se indice, de când au intrat sub drapel.

Nagyvárad (Oradea-mare), 1/14 Iunie 1917.

Vasilie Mangra,
arhiepiscop și mitropolit

Dr. Gheorghe Comșa
secretar.

Nr. 1931/1917.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs pentru deplinirea catedrei vacante de limba și literatura română și de limba și literatura germană dela institutul pedagogic ort. român din Arad.

Beneficiul împreunat cu aceasta catedră este următorul:

1. Salar fundamental de 2600 cor. în caz de aplicare provizoră numai 2200 cor.

2. Cvinevenalele (5) de câte 200 cor.

3. Bani de cortel 800 cor. respective pe timpul aplicării provizore numai 600 cor.

4. Participarea, ce va avea să i-o recunoască guvernul țării, la fondul de penziune în sarcina statului.

Dela recurenți se cere să aică cvalificație pentru profesura de preparandie de stat, precum și cvalificația conform §-lui 122, punct 10 din Statutul organic.

Recursele sunt a se adresa Consistorului ortodox român din Arad, în 30 zile dela prima publicare a acestui concurs.

Recursele sunt a se ajusta cu următoarele documente și informații:

- a) Autobiografia pe scurt a recurentului.
- b) Atestat de botez din matricula bisericească, din care să se vadă, că respectivul e român de religiea gr.-or.
- c) Atestat despre calificarea recurentului.
- d) Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară, pentru cazul, că recurentul ar fi funcțional deja și până aci ca profesor la vre un institut de învățământ.
- e) Eventualele dovezi despre activitatea literară a recurentului.

Arad, din ședința consistorială dela 18/31 Maiu v 1917.

Consistorul ort-român din Arad

1—3

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor dela școala ort. română din comuna Topa-de-sus (protopresbiteratul de Beiuș) cu termen de alegere 23 Iulie (5 August) a c.

VENITELE:

1. Locuința una chilie în localitatea școalei și intravilanul 1000 □ stăngni, — pentru conferința și scripsale 30 cor.

2. Din repartiție pe parochiani 600 cor., — întregirea dela stat nesigură.

3. 8 stângeni de lemne din cari și sala de învățământ se va încălzi.

4. Stoalele cantoralii dela mort mic 2, dela mare 4 coroane.

Cari doresc a ocupa acest post înainte de alegere să se prezinte la sfta biserică din aceasta parohie, iar cererile de concurs să le înainteze oficiului protopresbiteral în Beiuș.

Comitetul par. din Topa-de-sus la 11/24 Iunie 1917.

Vasilie Papp
pres. com. par.

George Botiuc
notar ad-hoc.

În conțelegere cu: Moise Popoviciu adm. ppsc.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala confesională gr. ort. rom. din Răbăgani prot. Beiuș, se eserie concurs cu termen de alegere 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela comuna bisericească 600 cor. solviți în trei rate lunare.

2. Venitul cantoral 40 cor.

3. Întregirea dela stat conform serviciului prestat.

4. Locuință corespunzătoare și grădină de legumi.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită cererile de concurs, adresate comitetului parohial din Răbăgani, preaonoratului oficiu ppsc Beiuș.

Având în vre o Duminecă ori sărbătoare a se prezintă în sfta biserică din Răbăgani pentru a se face cunoscut poporului prin cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial din Răbăgani la 11/24 Iunie 1917.

Augustin Moga
pres. com. par.

Iacob Popa
not. com. par.

În conțelegere cu: Moise Popoviciu adm. ppsc.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a vacantei parohii din O. Homorogh, protopresbiteratul Tinca, com. Bihor, cu termen de 30 zile dela prima publicare; pe lângă următoarea dotațiune:

1. Una sesiune parohială de pământ.

2. Una cânepiște.

3. Casa parohială cu apartamentele ei și grădina.

4. Bir preoțesc dela familiile cu pământ 30 litrii cucuruz dela cele fără pământ 15 litrii anual.

5. Pământul ce revine după pământul parohial.

6. Stoalele îndalinate.

7. Eventuala întregire dela stat. Dările publice le va suporta preotul, care va și catichiza fără altă remunerațiune. Parohia este de clasă primă.

Reflecții recoursele lor ajustate conform regulamentului adresate comitetului parohial le vor subșterne oficiului protopresbiteral gr.-or. rom. în Măkerék, și se vor prezenta în sfta biserică din O. Homorogh în vre-o Duminecă ori sărbătoare spre ași arată desteritatea în cele rituale.

Nicolae Roxin
ppresbiter.

—□—

1—3

Protocol luat în ședința com. parohial pentru îndeplinirea postului învățătoresc-cantoral devenit vacant prin moartea lui Paul Papp dela școala gr. ort. rom. din Illye—Ciumăghiu com. Bihor, protopopiatul Tinca cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficială pe lângă următoarea notațiune:

1. Cărtir liber și grădină de legume.

2. Bani gata 1200 cor. salar fundamental acoperit prin repartiție pe credincioși și solvit prin epitropia parohială pe 1 lună înainte, notificându-se, că comuna bisericească nu reflectează la ajutor de stat.

3. Stoalele îndalinate dela mort 2 cor., cununie și maslu 1—1 cor.

4. Pentru conferință 30 cor.

5. Pentru scripturistică 10 cor.

Dela cărtir și încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească.

Reflecții la acest post se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare pentru ași arată desteritatea în cele rituale, iar recoursele lor ajustate conform regulamentului le vor adresa comitetului parohial și înainte subșterisului protopresbiter. Cu adausul, că la rugare va adresa o declarațiune, că numai după serviciul prestat la această școală i-se va computa îmbunătățirea salariului pretins și stăverit prin lege și anii de serviciu de până aci nu va pretinde a se lua în socotină.

Dat în ședința com. parohial ținută la 11/24 Iunie 1917.

George Cura
notar.

Iosif Rocsin
președinte.

În conțelegere cu mine; N. Rocsin, ppresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățator-cantor dela școala confesională gr.-or. rom. din **B. Forâu-Prisacă** se publică concurs cu termen de 3) zile dela prima publicare, pe lângă următoarele venituri:

1. Cărtir cu grădină.
2. Dela comuna bisericească 600 coroane.
3. Intregirea salariului dela stat.
4. Incalzirea salei de învățământ o prestează comuna bisericească.
5. Venitele cantonale.

Cei ce doresc a ocupa acest post sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare la sf. biserică din B. Forâu, iar recursurile lor adresate comitetului parohial, să le înainteze comitetului protopresbiteral gr. or. rom din Belényes — Beiuș

Dat din ședința comitetului parohial, ținută la 4/17 Iunie 1917.

Victor Șandru,
prezident.

Nicolae Ianc,
notar.

În conțelegere cu *Moise Popoviciu,* adm. ppsc.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea posturilor de învățator-cantor din parohiile mai jos înșirate, se publică concurs cu termen de alegere de 30 zile, dela prima publicare în organul oficios diecezan, și anume:

I. În *Dernisoara* (Alsóderna) pe lângă beneficiul: 1. Bani gata dela poporeni 500 cor. 2. Pământ arător 8 jughere, valorat în 100 cor. 3. Drept de pășunat pentru 8 vite. 4. Drept de lemne 8 părți. 5. Stolele îndatinate. 6. Pentru școala de repetiție 40 cor. 7. Intregirea asigurată dela stat

II. În *Șumugi* (Váraduzsopa) pe lângă beneficiul: 1. Bani gata 754 cor. 26 fl. 2. Pământ 8 jughere, valorat în 60 cor 3. Stolele îndatinate. 4. Folosința unui intravilan. 5. Intregirea dela stat. (Cărtir acum nu este, dar se va edifica).

III. În *Tășad* (Tasádfő) postul 1. pe lângă beneficiul: 1. Bani gata 868 cor. 2. Folosința unui intravilan. 3. Stolele îndatinate. 4. Intregirea dela stat.

Afară de Șumugi celelalte au locuințe în natură, cu grădină de legume. Pentru scripturistica și participare la conferințe, se vor da sumele staverite de superioritate. De curățitul și incalzitul salei se vor îngriji parohiile.

Aleșii vor avea a prevedea și învățământul adulților; precum și strana și alte trebunțe cantonale, instruind elevii în cântările bisericești, conducându-i regulat la sf. biserică.

Reflecții la aceste posturi, sunt poftiți a-și înainta petitele ajustate cu documentele recerute, adresate respectivului comitet parohial, la P. O. oficiu protopesc din Oradea-mare, având a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare la sf. biserică din comuna respectivă, spre a se arăta poporului, dovădindu și capabilitatea în tipic și cântare.

Comitetele parohiale.

În conțelegere cu: *Andrei Horvath,* protopopul Orăzi-mari. inspector de școale.

—□—

3—3

Pentru întregirea vacantului post de preot din parohia de clasa I. Biliț tractul Bălinț, să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

- 1). O sesie parohială de 32 jugere;
- 2). Stola legală;
- 3). Locuința în natură, cu intravilan și
- 4). Eventuală întregire de dotație dela stat.

Doritorii de a reflecta la acest post sunt poftiți:

a) A nu se prezenta în parohie până ce se vor înfățișa mai întâiu subsemnatului protoprezbiter, spre a dovedi, că au calificația prevăzută pentru parohii de clasa I., conform concluzului sinodului eparhial Nr. 84 din 1910;

b) Întru cât sunt din afară de dieceza Aradului, tot cu ocaziunea acestei prezentări, au să dovedească subsemnatului că, au înalta încuviințare a Venerabilului Consistor, respective a Prea Sfințitului Domn Episcop diecezan din Arad, ca să poată reflecta la această parohie;

c) Să-și adreseze petițiile concursuale comitetului parohial din Bălinț și să le aștearnă pe calea oficiului protopresbiteral gr.-or. rom. din Bălinț (Belenceze, Temes m.), instruate conform legilor în vigoare, cu documente în original și în terminul concursual;

d) Tot în acest termen, să se prezenteze într-o Duminică sau într-o sărbătoare în sf. biserică din Bălinț, spre ași arăta desteritatea în tipic și cântare, respective în celebrarea slujbei dumnezeiești și în oratorie.

Arsul va avea să poarte sarcinile publice după sesie, după locuința și după intravilanul parohial și fără altă remunerație, să catihizeze școlarii gr. or. rom. din parohie

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine:

Gherasim Sêrb,
protoprezbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc-cantoral dela școala orl. rom. din comuna Husasău, protopresbiteratul Peșteșului, se publică concurs, cu termen de alegere pe ziua de 2/15 Iulie 1917.

Venite:

1. Locuința cu 2 chilii, cămară și tindă, în localitatea școalei și un intravilan de 1/4 jugher, lângă școală.

2. 240 cor. bani din repartiție pe popor.

3. Stolele cantonale îndatinate.

4. 8 jughere cadastrale pământ arător și fânate.

5. Intregirea dela stat.

Doritorii de-a ocupa acest post se avizează, că cererile de concurs, adresate comitetului parohial din Husasău, să le înainteze subsemnatului, până cu 8 zile înainte de alegere, având, cu știrea mea, a se prezenta în acest timp în parohie, pentru a-și dovedi aptitudinile în cântare și tipic.

Comitetul parohial:

Filip Teaha,
preot-președinte.

Gheorghe Bordaș,
notar adhoc.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu,* protoprezbiter, inspector școlar.

—□—

3—3